

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

አሥራሦስተኛ ዓመት ቁጥር ፳፩
አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፱ ቀን ፲፱፻፺፱

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

13th Year No. 61
ADDIS ABABA 4th September, 2007

ግ ው ጫ

CONTENTS

አዋጅ ቁጥር ፳፻፶/፲፱፻፺፱ ዓ.ም

Proclamation No. 550/2007

የኢትዮጵያ የምርት ገበያ ማቋቋሚያ አዋጅ.... ገጽ ፫፻፳፻፺፰

Ethiopia Commodity Exchange Proclamation No. .Page 3898

አዋጅ ቁጥር ፳፻፶/፲፱፻፺፱

PROCLAMATION NO. 550/2007.

የኢትዮጵያ ምርት ገበያን ለማቋቋም
የወጣ አዋጅ

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE
ESTABLISHMENT OF THE ETHIOPIA
COMMODITY EXCHANGE

የሀገሪቱን ግብርና በገበያ ላይ ወደተመሠረተ የአመራረት ሥርዓት ማሸጋገር ድህነትን ለመቀነስ ወሳኝ መሣሪያ መሆኑ በመንግሥት ዋና ዋና ፖሊሲዎች የተገለጸ በመሆኑ፤

WHEREAS transforming the country's agriculture to market oriented production system has been envisaged by the major policies of the government as critical tool for poverty alleviation;

አነስተኛ የግብርና አምራቾች ወቅታዊ የገበያ መረጃ እንዲያገኙና ለምርታቸው የተሻለ ዋጋ መደራደር እንዲችሉ በማድረግ በገበያው ላይ ያላቸውን ተሳትፎ ማሳደግ ተገቢ በመሆኑ፤

WHEREAS it is important to promote increased participation of small agricultural producers by providing up-to-date market information and enabling them to negotiate better prices for their products;

ለዚህም ቀልጣፋ፣ ሥርዓት ያለውና ወጥነት ያለው የግብርና ምርቶችን የገበያ ሥርዓት ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

WHEREAS to these ends it is found necessary to establish an efficient, orderly and unified marketing system for agricultural commodities;

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፶፭ /፩/ መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55 Sub-Article (1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

PART ONE
GENERAL

፩. አጭር ርዕስ

1. Short Title

ይህ አዋጅ "የኢትዮጵያ የምርት ገበያ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፳፻፶/፲፱፻፺፱" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

This Proclamation may be cited as the "Ethiopia Commodity Exchange Proclamation No. 550/2007."

የንጹ ዋጋ 5.15 \$
Unit Price

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፹፩፩
Negarit G. P.O.Box 80001

፩. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በቀር፣ በዚህ አዋጅ ውስጥ፤

፩/ "የክፍያ መፈጸሚያ ተቋም" ማለት የምርት ገበያው ወይም በባለሥልጣን እውቅና ያገኘ የአገር ውስጥ ባንክ ወይም ተመሳሳይ የፋይናንስ ተቋም ነው።

፪/ "የክፍያና ርክክብ አፈጻጸም" ማለት አንድ ድርጅት በአገናኝነት ወይም በአቀራረቢነት የሚሠራበት ሥነ ሥርዓት ሆኖ፣ ድርጅቱ ለግብይቱ አፈጻጸም የገዢና የሻጭን ሚና በመውሰድ በተዋዋይ ወገኖች የሚሰጡትን ትዕዛዞች የሚያስታርቅበትና የገንዘብ ክፍያና ርክክብ የሚፈጸምበት አሠራር ነው።

፫/ "ባለስልጣን" ማለት በአዋጅ ቁጥር ፳፻፶፩/፲፱፻፺፱ የተቋቋመው የምርት ገበያ ባለሥልጣን ነው።

፬/ "ምርት" ማለት ከሌላ አንድ ዓይነት ምርት ጋር መለዋወጥ የሚችል ምርት ነው።

፭/ "የምርት ገበያ" ማለት ወጥ ሆነው በተዘጋጁ ምርት ነክ ውሎች ግብይት የሚፈጸምበት የምርት ገበያ ነው።

፮/ "ውል" ማለት ለምርት ገበያ ግብይት ሲባል አንድን ምርት ለመግዛት ወይም ለመሸጥ ወጥ ሆኖ የተዘጋጀና የምርቱን መጠን፣ ዋጋ፣ ደረጃ፣ ተፈጻሚ የሚሆንበትና የምርቱ ርክክብ የሚፈጸምበትን ቀን በዝርዝር የሚያካትት ስምምነት ነው።

፯/ "ዳታ" ማለት የኤሌክትሮኒክስ ዳታ ልውውጥን፣ የኤሌክትሮኒክስ መልዕክትን፣ ቴሌግራምን፣ ቴሌክስንና ቴሌኮፒን ጨምሮ በኤሌክትሮኒክስ፣ በኦፕቲካል ወይም በተመሳሳይ ዘዴዎች የሚመነጭ፣ የሚላክ፣ የሚደርስ ወይም የሚከማች መረጃ ነው።

2. Definitions

Unless the context otherwise requires, in this Proclamation:

1/ "clearing institution" means the Ethiopia Commodity Exchange or domestic bank or similar financial institution recognized by the Ethiopia commodity Exchange Authority;

2/ "clearing and settlement" means the procedure by which an organization acts as an intermediary and assumes the role of a buyer and seller for Exchange trade transactions in order to reconcile orders between transacting parties, and insures the physical or financial settlement of the transaction;

3/ "authority" means the Ethiopia Commodity Exchange Authority established under Proclamation No. 551/2007.

4/ "commodity" means a product which is interchangeable with another product of the same kind;

5/ "commodity exchange" means an exchange where standardized commodity-linked contracts are traded;

6/ "contract" means a standardized agreement to buy or sell a specified commodity, detailing the amount, grade and price of the commodity and the date on which the contact will mature and become deliverable for purposes of trading on the Exchange;

7/ "data message" means information generated, sent, received or stored by electronic, optical or similar means including, but not limited to, electronic data interchange, electronic mail, telegram, telex and telecopy;

- ፩/ "የኤሌክትሮኒክ ፈርማ" ማለት ከመረጃ መልዕክቶች ጋር በተያያዘ ፈራሚን ለመለየትና በመልዕክቱ የተካተተው መረጃ በፈራሚው የፀደቀ ወይም ተቀባይነት ያገኘ መሆኑን ለማመልከት ጥቅም ላይ የሚውል በመረጃ መልዕክት ላይ የተለጠፈ ወይም ከመልዕክቱ ጋር የተያያዘ በኤሌክትሮኒክስ ፎርም ያለ መረጃ ነው፤
- ፪/ "የግብይት ፈጻሚ" ማለት ለሌሎች ወይም ለራሱ ሲል የምርት ግብይት ውሎችን በመግዛትና በመሸጥ ንግድ ሥራ የተሰማራ በባለሥልጣኑ ዕውቅና ያገኘ ማንኛውም ሰው ነው፤
- ፫/ "ለወደፊት የሚፈጸም ውል" ማለት በተቆረጠ የወደፊት ቀን የምርቱ ርክክብ የሚፈጸምበት ምርትን ለመሸጥ ወይም ለመግዛት የሚደረግ የምርት ግብይት ውል ነው፤
- ፬/ "የመያዣ ገንዘብ" ማለት ግንባር ፈጻሚዎች በገበያ ላይ ለሚፈፀሙት አንድ ግብይት በመያዣነት ሊያስቀምጡት የሚገባ ገንዘብ ነው፤
- ፭/ "አባል" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳/፩/ የተመለከተውን የምርት ገበያ የአባልነት መመዘኛ የሚያሟላ ማንኛውም ሰው ነው፤
- ፮/ "ሚኒስቴር" ማለት የግብርናና የገጠር ልማት ሚኒስቴር ነው፤
- ፯/ "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤
- ፰/ "ወዲያውኑ የሚፈጸም ውል" ማለት ርክክብና ክፍያ ወዲያውኑ የሚፈጸምበት የምርት ግብይት ውል ነው።

ክፍል ሁለት
የኢትዮጵያ የምርት ገበያ

፫. መቋቋም

- ፩/ የኢትዮጵያ የምርት ገበያ /ከዚህ በኋላ "የምርት ገበያ" እየተባለ የሚጠራ/ ሙሉ ባለቤትነቱ የመንግሥት የሆነና የሕግ ሰውነት ያለው የገበያ ተቋም ሆኖ ተቋቁሟል።
- ፪/ የምርት ገበያው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳ የተመለከቱትን የሚያሟሉ ቋሚ መቀመጫዎች ያሏቸው አባላት ይኖሩታል፤

- 8/ "electronic signature" means data in electronic form, affixed to or logically associated with, a data message, which may be used to identify the signatory in relation to the data message and to indicate the signatory's approval of the information contained in the data message;
- 9/ "exchange actor" means any person recognized by the Authority who engages in the business of buying and selling exchange trade contracts for others or for his own account;
- 10/ "futures contract" means an exchange traded contract to buy or sell a commodity for delivery of the physical good at a specified future date;
- 11/ "margin" means the funds which must be deposited by exchange actors as collateral for a given transaction for the exchange;
- 12/ "member" means any person that fulfills the requirements of Article 8(1) of this proclamation;
- 13/ "Ministry" means the Ministry of Agriculture and Rural Development of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;
- 14/ "person" means any physical or juridical person;
- 15/ "spot contract" means an exchange trade contract for immediate delivery of and payment for the commodity

PART TWO
THE ETHIOPIA COMMODITY EXCHANGE

3. Establishment

- 1/ The Ethiopia Commodity Exchange (hereinafter 'the Exchange') is hereby established as a wholly state owned market institution having its own legal personality.
- 2/ The Exchange shall have Members, with permanent seats, who meet the necessary requirements set out in article 8 of this Proclamation.

፫/ የምርት ገበያው ባለቤትነት፣ አባልነትና የሥራ አመራሩ የተለያዩ ይሆናል፤

፬/ የምርት ገበያው በዚህ አዋጅ፣ በምርት ገበያ ባለሥልጣኑ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፭፻፶፩/፲፱፻፺፱ እና በሌሎች አግባብ ባላቸው ሕጎች የሚተዳደር ይሆናል።

፬. ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን

ሚኒስቴሩ የምርት ገበያው ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን ይሆናል።

፭. ዋና መሥሪያ ቤት

የምርት ገበያው ዋና መሥሪያ ቤት በአዲስ አበባ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤቶችን በሌሎች ቦታዎች ማቋቋም ይችላል።

፮. ዓላማዎች

የምርት ገበያው የተቋቋመበት ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው፤

፩/ የገዢዎችን፣ የሻጮችንና የአገናኞችን ፍላጎት በማርካትና የኢትዮጵያ አነስተኛ አምራቾች የገበያ ተሳትፎን በማሳደግ ውጤታማ፣ ግልጽ አሠራርን የተከተለና በሥርዓት የሚመራ የግብይት ሥርዓት መፍጠር፤

፪/ የግዢ ጥያቄ አቅርቦትና የግዢ ጨረታ ውድድር ተቀናጅተው በግልፅ ጨረታ መድረክ በቃል በማስተጋባት ተጫራቾች ጨረታ በግላጭ በሚያካሄዱበት የመገበያያ መድረክ ወይም የኤሌክትሮኒክስ ትዕዛዝን በሚያቀነባብር ሥርዓት ወይም ሁለቱም የሚካሄዱበት የንግድ አሠራር ሥርዓቶችን መዘርጋት፤

፫/ የምርት ግብይትን የሚመለከቱ መረጃዎችን ለመያዝ፣ ለመከታተል፣ ለሕዝብ ለማሠራጨት የሚያግዝ በዘመናዊ ቴክኖሎጂ የተደገፈ የቢሮ አሠራርን ተግባራዊ ማድረግ፤

፬/ ደረጃ ለወጣላቸው ምርቶች ግብይት መሠረት የሚሆኑ ወጥነት ያላቸው ውሎችን ማዘጋጀት፤

፭/ የምርት ደረጃ የምስክር ወረቀትንና ዋስትና ያለው የዕቃ ማከማቻ ደረሰኝን መሠረት በማድረግ ግብይት ማካሄድ፤

3/ The exchange shall be demutualized with a separation of ownership, membership, and management.

4/ The exchange shall be governed by this proclamation, the proclamation to establish the Commodity Exchange Authority No. 551/2007, and other relevant laws.

4. Supervising Authority

The Ministry of Agriculture and Rural Development shall be the supervising authority of the Exchange.

5. Head Office

The exchange shall have head office in Addis Ababa and may have branch offices elsewhere, as may be necessary.

6. Purpose

The purposes for which the Exchange is established are:

1/ to create an efficient, transparent, and orderly marketing system that serves the needs of buyers, sellers, and intermediaries, and that promotes increased market participation of Ethiopian small scale producers;

2/ to provide a centralized trading mechanism in which offers to sell and bids to buy are coordinated through a physical trading floor with open outcry bidding or an electronic order matching system or both;

3/ to provide automated back office operations to record, monitor, and publicly disseminate information on Exchange transactions;

4/ to provide standardized grade-specific contracts as the basis of Exchange trading;

5/ to conduct trading on the basis of product grade certificates and guaranteed warehouse receipts;

- ፮/ ግዴታን ባለመወጣት የሚያጋጥሙ አደጋዎችን ለመቀነስ በምርት ገበያው የሚከናወኑ ግብይቶችን ክፍያና ርክክብ የመፈጸም፤
- ፯/ ክርክሮች በሽምግልና ዳኝነት አማካይነት የሚታዩበትን ሥርዓት መዘርጋት፤
- ፰/ ወቅታዊ የገበያ መረጃዎችን ለሕዝቡ ማቅረብ፤
- ፱/ የምርት ገበያውንና የአባላቱን ህልውናና ጤናማ አሰራር የተጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ገበያውን በቅርብ መከታተል፤
- ፲/ የአደጋ ቁጥጥር አስተዳደርን ተግባራዊ በማድረግ በአጠቃላይ የገበያ ሥርዓቱ ላይ አደጋ እንዳይከሰት መከላከል።

- 6/ to clear and settle all transactions conducted on the Exchange to minimize default risk;
- 7/ to provide a mechanism for dispute resolution through arbitration;
- 8/ to provide timely market information to the public;
- 9/ to carry out market surveillance to ensure the integrity of the members and of the market;
- 10/ to avoid Contingent risk to the market through implementing risk management by employing proper management mechanism;

፯. ካፒታል

የምርት ገበያው የተፈቀደ ካፒታል ብር ፪፻፶ ሚሊዮን /ሁለት መቶ ሃምሳ ሚሊዮን/ ሲሆን ብር ፯ ሚሊዮን /ዘጠና ሚሊዮን/ በገንዘብና በዓይነት ተከፍሏል።

7. Capital

The authorized capital of the exchange is Birr 250,000,000 (Two Hundred Fifty Million) of which Birr 90,000,000 (Ninety Million) is paid in cash and in kind.

፰. ስለ አባልነት

- ፩/ አባል ለመሆን የሚፈልግ ማንኛውም ሰው፣
  - ሀ/ በባለሥልጣኑ መመሪያ መሠረት በግብይት ፈጻሚነት ዕውቅና ያገኘ፣ እና
  - ለ/ ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ሲል በምርት ግብይት ሥራ የተሰማራ፣ መሆን ይኖርበታል።
- ፪/ የምርት ገበያው በሚደነግገው ሁኔታዎች መሠረት የምርት ገበያው በነጻ ሊተላለፍ የሚችሉ ቋሚ መቀመጫዎች ያሏቸው አባላት ይኖሩታል።
- ፫/ በምርት ገበያው የተዘጋጁና በባለሥልጣኑ የፀደቁ የምርት ገበያው የውስጥ ደንቦች ለአባልነት ብቁ የሚያደርጉ መመዘኛዎችን ይደነግጋሉ።
- ፬/ በምርት ገበያው የውስጥ ደንቦች የተመለከቱትን የአባልነት መመዘኛዎች የሚያሟላ ማንኛውም ሰው የአባል መቀመጫ ሊገዛ ይችላል።

8. Membership

- 1/ A member shall be any person:
  - a) recognized as an exchange actor, under the directives of the Authority; and
  - b) engaged in the trading of exchange commodities either for his own account or for the account of others.
- 2/ The Exchange shall have members with permanent seats which are freely transferable, subject to the terms and conditions that may be prescribed by the Exchange.
- 3/ The Exchange rules and by-laws to be developed by the Exchange and approved by the authority shall set requirements necessary for membership.
- 4/ Any person that fulfills membership requirements set by the Exchange rules and by-laws may purchase a membership seat.

- ፩/ አባል መሆን በምርት ገበያው የውስጥ ደንብ በተመለከቱት መብቶችና ጥቅሞች የመጠቀም መብት ይሰጣል።
- ፪/ አባልነት ከሌሎች መብቶች በተጨማሪ በምርት ገበያው የመገበያየት መብት ይሰጣል።

፱. የምርት ገበያው የአባላቱና የሦስተኛ ወገኖች ተጠያቂነት

- ፩/ የምርት ገበያው ሹማምንቶቹ፣ ዳይሬክተሮቹና ሠራተኞቹ ለሚፈጽሙት ድርጊት ወይም ግድፈት ተጠያቂ ነው።
- ፪/ የምርት ገበያው ከዚህ በታች ከተመለከቱት ጋር በተያያዘ ለሚያጋጥሙ ጉድለቶች ተጠያቂ ነው፤
  - ሀ/ ከምርት ገበያው የግብይት ሥርዓት፣
  - ለ/ ከምርት ገበያው የመረጃ ሥርዓት ሥርዓት፣
  - ሐ/ በምርት ገበያው ከሚካሄዱ የማከማቻ መጋዘኖች፣ የማከማቻ መጋዘኖች ደረሰኞችና የማከማቻ መጋዘኖች ደረሰኞች ማስቀመጫ፣
  - መ/ በምርት ገበያው ከሚሰጡ የደረጃና የምርት ማረጋገጫ ሰርቲፊኬት፣
  - ሠ/ በምርት ገበያው ከሚከናወኑ የክፍያና ርክክብ አፈጻጸም፣
- ፫/ የምርት ገበያው ከንብረቱ በላይ በፅዳ አይጠየቅም።
- ፬/ አባላት የምርት ግብይት ውሎችን ሳይፈጽሙ ሲቀሩ አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ተጠያቂ ይሆናሉ።
- ፭/ አባላት በስማቸው ተወክሎ የሚሠራ ሰው ለሚፈጽመው ድርጊት፣ ግድፈት ወይም ጉድለት ተጠያቂ ይሆናሉ።
- ፮/ በምርት ገበያው የተመሰከረላቸው ወይም ከምርት ገበያው ጋር የሥራ ግንኙነት ኖሯቸው ማከማቻ መጋዘንን፣ የማከማቻ መጋዘኖች ደረሰኞችንና የማከማቻ መጋዘኖች ደረሰኞች የማስቀመጥ ሥራን የሚያካሂዱ የደረጃና የምስክርነት ማረጋገጫ የሚሰጡ፣ ክፍያን የሚያስፈጽሙ ወይም ሌሎች ሥራዎችን የሚያከናውኑ ሦስተኛ ወገኖች አግባብ ባላቸው ውሎችና ሕጎች መሠረት ተጠያቂ ይሆናሉ።

- 5/ Membership shall entitle a member of the Exchange to exercise such rights and privileges as provided under the Exchange rules and by-laws.
- 6/ Membership shall, among other things, confer a right to trade on the Exchange
- 9. Liability of the Exchange, Members, and Third parties
  - 1/ The Exchange shall be liable for any acts or omissions of its officers, directors, and employees.
  - 2/ The Exchange shall be liable for any failures relating to:
    - a) Exchange trading system;
    - b) Exchange information dissemination system;
    - c) Exchange-operated warehousing, warehouse receipting, and warehouse receipt central depository;
    - d) Exchange-operated grading and product certification;
    - e) Exchange-operated clearing and settlement
  - 3/ The Exchange shall not be liable beyond its total asset.
  - 4/ The members shall be liable for the non performance of exchange- trade contracts in accordance with relevant law.
  - 5/ The members shall be liable for acts, omissions or failures of any agent acting on their behalf.
  - 6/ Third parties certified or affiliated with the Exchange to perform warehousing, warehouse receipting, warehouse receipt central depository, grading and certification, clearing and settlement or other functions shall be liable in accordance with the relevant contracts and laws.

የምርት ገበያው አቋም

የምርት ገበያው፣

- ፩/ የዳይሬክተሮች ቦርድ፣
- ፪/ አንድ ዋና ሥራ አስፈጻሚ፣ እና
- ፫/ አስፈላጊው ኃላፊዎችና ሠራተኞች፣ ይኖሩታል።

የዳይሬክተሮች ቦርድ ጥንቅር

- ፩/ የዳይሬክተሮች ቦርድ አሥራ አንድ አባላት የሚኖሩት ሲሆን ሰብሳቢውን ጨምሮ ስድስቱ በሚኒስቴሩ እንዲሁም አምስቱ በአባላት ይሾማሉ።
- ፪/ ዋናው ሥራ አስፈጻሚ ድምፅ የማይሰጥ የቦርድ አባል ይሆናል።
- ፫/ የቦርድ ዳይሬክተር የሹመት ወይም የምርጫ ዘመን ሦስት ዓመት ይሆናል። ሆኖም የቦርድ ዳይሬክተሩ እንደገና መሾም ወይም መመረጥ ይችላል።
- ፬/ የቦርድ ዳይሬክተሮች ሥራቸውን ሳያቋረጡ እንዲያከናውኑ ለማድረግ ለሁሉም የዳይሬክተሮቹ የሥራ ዘመን በአንድ ጊዜ እንዲያበቃ አይደረግም።
- ፭/ የቦርድ ዳይሬክተር ቦታ ክፍት በሚሆንበት ጊዜ ሥራውን የለቀቀው ዳይሬክተር በተሾመበት ወይም በተመረጠበት ሁኔታ ሌላ ሰው እንዲመረጥ የዳይሬክተሮች ቦርድ ጉዳዩን ሚኒስቴሩ ወይም የምርት ገበያው አባላት እንዲያውቁት ማድረግ ይኖርበታል።

፲፪. የዳይሬክተሮች ቦርድ ሥልጣንና ተግባር

የዳይሬክተሮች ቦርድ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፣

- ፩/ የምርት ገበያውን ዋና ሥራ አስፈጻሚ ይሾማል፣
- ፪/ የምርት ገበያውን በበላይነት ይቆጣጠራል፣
- ፫/ ለዋናው ሥራ አስፈጻሚ ተጠሪ የሆኑ ኃላፊዎችን ቅጥር፣ ምደባና ስንበት እንዲሁም ደሞዝና አበላቸውን ያፀድቃል፣

10. Organization of the Exchange

The Exchange shall have:

- 1/ a Board of Directors;
- 2/ a Chief Executive officer; and
- 3/ The necessary officers and staff.

11. Composition of the board of Directors

- 1/ The Board of Directors shall consist of eleven members, of whom six, including the chairperson, are appointed by the Ministry and five are elected by the members.
- 2/ The Chief Executive Officer shall be an additional ex-officio, non-voting, member of the Board of Directors.
- 3/ The term of appointment or election of a Board Director shall be for a period of three years. A Board Director shall be eligible for reappointment or re-election.
- 4/ In order to maintain the continuity of the activities of the Board of Directors, the terms of office of its Board Directors shall not expire at the same time.
- 5/ In the event of vacancy, the board of Directors shall bring the matter to the attention of the Ministry or members of the exchange so that another person is assigned in the same manner as the Board Director who has vacated his position

12. Powers and Duties of the board of Directors

The board of Directors shall have the powers and duties to;

- 1/ appoint the Chief Executive Officer of the Exchange;
- 2/ oversee the management of the Exchange;
- 3/ approve the employment, assignment or dismissal of the Officers of the Exchange, accountable to the Chief Executive officer including their salaries and allowance;

- ፬/ የምርት ገበያውን ኮርፖሬት ፕላንና ግብ፣ የምርት ግብይት አገልግሎት ክፍያ አደረጃጀት እና የአደጋ ቁጥጥር አስተዳደር ስትራቴጂን ያፀድቃል፤
- ፭/ የተጣራ ትርፍ ለተወሰኑ ስራዎች ወይም ለአንሽ ስትሙንት እንዲውል መደረጉን ያፀድቃል፤
- ፮/ የምርት ገበያው ካፒታል እንዲጨምር ወይም እንዲቀንስ ለሚኒስቴሩ ሃሳብ ያቀርባል፤
- ፯/ የምርት ገበያው የሂሳብ መዝገብ በአግባቡ መያዙን ያረጋግጣል፤
- ፰/ ለምርት ገበያው አዲተሮች የሂሳብ መግለጫ ያቀርባል፤
- ፱/ በየወቅቱ የፋይናንስና የሥራ እንቅስቃሴ ሪፖርቶች ለሚኒስቴሩ ያቀርባል፤
- ፲/ በባለሥልጣኑ መጽደቁ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ አባልነትን፣ ንግድን፣ የክፍያና ርክክብ አፈጻጸምን፣ የምርት ገበያውን የግብይት ውሎችን የሚመለከቱ የምርት ገበያውን ደንቦችና መመዘኛዎች ያወጣል፤ ያሻሽላል፤
- ፲፩/ በባለሥልጣኑ በዐደቀው የምርት ገበያው የውስጥ ደንብ በተደነገገው መሠረት የምርት ገበያውን አዲስ አባል ይቀበላል፤ ከአባልነት ያግዳል ወይም ያሰናብታል፤
- ፲፪/ በምርት ገበያው የተዘረጋው የሽምግልና ዳኝነት ሥርዓት በአግባቡ መስራቱን ያረጋግጣል፤
- ፲፫/ የቦርዱን ጸሐፊ ከምርት ገበያው ሠራተኞች መካከል መርጦ ይመድባል፤
- ፲፬/ የምርት ገበያውን በአግባቡ ለመምራት የሚረዱ የተለያዩ ኮሚቴዎችን ያቋቁማል፤

፲፫. የዳይሬክተሮች ቦርድ ኃላፊነት

- ፩/ የቦርዱ ዳይሬክተሮች ሥራቸውን በተገቢው ጥንቃቄ ማከናወን ይኖርባቸዋል።
- ፪/ የቦርድ ዳይሬክተሮች ሥራቸውን በአግባቡ ባለማከናወናቸው ምክንያት በምርት ገበያው ላይ ለሚያደርሱት ጉዳት በነጠላና በአንድነት ተጠያቂ ይሆናሉ።

- 4/ approve the corporate plan and targets, Exchange transaction fee structure, and risk management strategy of the exchange;
- 5/ approve the re-investment of net profits into specific activities or investments;
- 6/ propose to the Ministry to increase or decrease the capital of the exchange;
- 7/ ensure that proper books of accounts are kept for the exchange;
- 8/ submit books of accounts to the auditors of the exchange;
- 9/ submit periodic financial reports and reports on activities to the Ministry;
- 10/ prescribe and amend exchange rules and requirements regarding membership, clearing and settlement, and contracts traded on the Exchange, subject to approval by the Authority;
- 11/ admit, suspend, or expel a Member of the Exchange, according to the provisions of the Exchange rules and by-laws as approved by the Authority;
- 12/ ensure the proper functioning of dispute resolution mechanism provided by the exchange;
- 13/ select and assign its secretary from among the exchange staff;
- 14/ appoint various committees to facilitate the proper management of the exchange.

13. Liability of the Board of Directors

- 1/ Board Directors shall carry out their duties with due care.
- 2/ They shall be jointly and severally liable to the for damage caused to the exchange by their failure to properly carry out their duties.

፳፪. የምርት ግብይት ውሎች

- ፩/ የምርት ገበያው ከግብርና ምርቶች ጋር በተያያዘ ወዲያውኑ ወይም ወደፊት በሚፈጸሙ ውሎች ላይ ተመሥርቶ ይሠራል።
- ፪/ የምርት ገበያው የምርቱን ደረጃ፣ ምርቱ የሚቀርብበትን ቀንና ቦታ እንዲሁም ሌሎች የውል ድንጋጌዎች ያካተተ ውል ያዘጋጃል።

፳፫. ደረጃ ስለማውጣትና ስለምስክርነት ማረጋገጫ

- ፩/ የምርት ገበያው በገበያው ለሚካሄድ ግብይት ዓላማ የፀደቁ ወይም ተቀባይነት ያገኙ ደረጃዎችን ያወጣል፤ ይጠብቃል።
- ፪/ የምርት ገበያው ደረጃ የማውጣትና የማረጋገጥ ሥራ ያከናውናል ወይም ሌላ ሦስተኛ ሰው ይህንን ሥራ እንዲሠራ ይፈቅዳል፤ ለምርት ግብይት ዓላማ የምርት የምስክር ወረቀት ይሰጣል።
- ፫/ የኢትዮጵያ ደረጃዎችን አጽድቆ ለማውጣት ብቸኛ ሥልጣን የተሰጠው የኢትዮጵያ ደረጃዎች መዳቢ ባለሥልጣን ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የምርት ገበያው በዚህ አንቀጽ የተሰጡትን ተግባራት ያከናውናል።
- ፬/ የምርት ደረጃን ለማረጋገጥ በምርት ገበያው ተቀባይነት ያገኘ ማንኛውም ሦስተኛ ወገን ወይም ተወካይ በምርት ገበያው ውስጥና ከምርት ገበያው ውጭ በምርት ግብይት ሥራ መሳተፍ አይችልም።

፳፬. ስለ ዕቃ ማከማቻና ደረሰኝ

- ፩/ የዕቃ ማከማቻ መጋዘን ደረሰኞች ሥርዐት አዋጅ ቁጥር ፫፻፸፪/፲፱፻፺፮ አንቀጽ ፳፮ እንደተጠበቀ ሆኖ የምርት ገበያው የግብርና ምርቶች የክብደት አለካክንና የምርቶች ዝርዝር አስተዳደርን ሥራ መሥራት፣ የዕቃዎች መጋዘንን ማካሄድና ለግብይቱ ዓላማዎች የምርት ገበያውን የዕቃዎች ማከማቻ ደረሰኞች መስጠት ይችላል።
- ፪/ በዕቃ ማከማቻ መጋዘን ደረሰኞች ሥርዐት አዋጅ ቁጥር ፫፻፸፪/፲፱፻፺፮ ለሚኒስቴሩ የተሰጠው የዕቃዎች ማከማቻ መጋዘኖችን የመቆጣጠር ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የምርት ገበያው የግብርና ምርቶች የክብደት አለካክንና የምርቶች ዝርዝር አስተዳደርን ሥራ ለሚሠራ ሦስተኛ ሰው የምስክር ወረቀት መስጠት ወይም ለግብይቱ ዓላማዎች የምርት ገበያውን የዕቃዎች ማከማቻ ደረሰኞች መስጠት ይችላል።

22. Exchange Contracts

- 1/ The Exchange shall operate with spot and/or future contracts in agricultural commodities.
- 2/ The Exchange shall develop the grade basis, date and place of delivery of the commodities and other contractual terms for each contract.

23. Grading and Certification

- 1/ The Exchange shall develop and maintain Exchange approved grades and standards for the purposes of trading on the Exchange.
- 2/ The exchange shall carry out grading and certification or approve a third party to do the same and to issue an Exchange produce certificate for the purposes of Exchange trading.
- 3/ The exchange shall carry out its duties under this Article without prejudice to the Quality Standards Authority of Ethiopia as the sole government organ mandated to approve and declare Ethiopian standards.
- 4/ Any third-party exchange-approved grading and certification agents shall not engage in commodity trading within or outside the Exchange.

24. Warehousing and receipts

- 1/ Without prejudice to Article 26 of the Warehouse Receipts System Proclamation No. 372/2003, the Exchange may operate warehouses to carry out weighing and inventory management of agricultural commodities and issues Exchange warehouse receipts for the purposes of Exchange trading.
- 2/ Without prejudice to the powers of the Ministry to regulate warehouses under the Warehouse Receipts System proclamation No. 372/2003, the Exchange may certify a third-party warehouse operator to carry out weighing and inventory management of agricultural commodities and to issue Exchange warehouse receipts for the purposes of Exchange trading.

፫/ የምርት ገበያው በዘመናዊ ቴክኖሎጂ የተደገፈ የምርት ገበያ የዕቃ ማከማቻ ደረሰኞች ማስቀመጫ ይኖረዋል ወይም ሌላ ሦስተኛ ሰው ይህንኑ ሥራ እንዲሠራ ይፈቅዳል።

፬/ በምርት ገበያው ተቀባይነት ያገኘ የዕቃዎች መጋዘን የሚያካሂድ ሦስተኛ ሰው በምርት ገበያውም ሆነ ከምርት ገበያው ውጭ በምርት ግብይት መሳተፍ አይችልም።

፳፮. ክፍያና ግዴታ መፈጸሚያ

፩/ የምርት ገበያው በባለሥልጣኑ መመሪያዎች መሠረት ግብይቶችን የሥራ ግንኙነት ካለው ወይም ዕውቅና ካገኘ የክፍያ መፈጸሚያ ተቋም ወይም በሦስተኛ ወገን አማካይነት ክፍያንና ርክክብን ይፈጽማል።

፪/ አባላት በምርት ገበያው የውስጥ ደንቦች መሠረት ከምርት ገበያው ጋር የሥራ ግንኙነትና ዕውቅና ካለው የምርት ገበያው የክፈያ መፈጸሚያ ተቋማት የባንክ ሂሳብ ይከፍታሉ።

፫/ በምርት ገበያው የውስጥ ደንቦች መሠረት ክፍያንና ግዴታን ለማስፈጸም ዓላማ፣ አባላት የሥራ ግንኙነትና ዕውቅና ላለው የምርት ገበያው የክፍያ መፈጸሚያ ተቋማት የገቢና የወጪ ትዕዛዞችን እንዲሰጥ የውክልና ሥልጣን የጽሁፍ ማስታወቂያ ለምርት ገበያው ይሰጣሉ።

፬/ የምርት ገበያው የእያንዳንዱን አባል የግብይት አቋም በየግብይት ቀን ያስታርቃል።

፭/ የምርት ገበያው በየግብይት ቀኑ ለእያንዳንዱ አባል የመገበያያ አቋምና ሁኔታ መግለጫ በጽሁፍና በኤሌክትሮኒክ ያወጣል።

፮/ የምርት ገበያው የአባላትን የመገበያያ አቋምና ሁኔታ መግለጫዎችን መሠረት በማድረግ ግዴታቸውን እንዲወጡ የሥራ ግንኙነት ላላቸው የክፍያ መፈጸሚያ ተቋማት መመሪያ ይሰጣል።

፯/ የምርት ገበያውና አባላቱ የሥራ ግንኙነት ላላቸው የክፍያ መፈጸሚያ ተቋማት ገንዘብ ከአንድ አባል ወደ ሌላ አባል ወይም ከምርት ገበያው የባንክ ሂሳብ ወደ ሌላ የባንክ ሂሳብ የኤሌክትሮኒክ ትዕዛዝ ማስተላለፊያን በመጠቀም ቋሚ መመሪያዎች እንዲያስተላልፉ ይፈቅድላቸዋል።

3/ The Exchange shall maintain an automated central depository of Exchange warehouse receipts or approve a third party to do the same.

4/ Any third-party Exchange-approved warehouse operator shall not engage in commodity trading within or outside the Exchange

25. Clearing and Settlement

1/ The Exchange shall clear and settle all transactions on the Exchange either clearing internally with affiliated, recognized Clearing Institutions or through third-party Clearing Institutions, in accordance with the directives of the Authority.

2/ Members shall maintain accounts with any of the affiliated recognized Exchange Clearing Institutions, in accordance with the Exchange by-laws.

3/ Members shall grant written notice of Power of Attorney to the Exchange authorizing the Exchange to issue debit and credit instructions to affiliated recognized Exchange Clearing Institutions, for the purposes of clearing and settlement, in accordance with Exchange by-laws.

4/ The Exchange shall reconcile daily each Member's trading position on trading days.

5/ The Exchange shall generate a written and electronic daily net obligation statement for each Member on trading days.

6/ The Exchange shall, on the basis of the net obligation statement, instruct the affiliated recognized Clearing Institutions to settle the obligations of the Members.

7/ The Exchange and Members shall be allowed to give standing written instructions to affiliated recognized Clearing Institutions to authorize such institutions to transfer funds to and from Member and Exchange Accounts established in these same institutions for the purposes of Exchange transactions, on the basis of an electronic instruction.

፮/ ፊርማዎች ሕጋዊ ውጤት እንዲኖራቸው በእጅ መፈረም እንዳለባቸው የሚያስገድድ ሕግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሠራር ልምድ ቢኖርም፣ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /፯/ አፈጻጸም በኤሌክትሮኒክስ ፊርማ ገንዘብ እንዲተላለፍ የተሰጠ ትዕዛዝ ተቀባይነት ይኖረዋል።

፬/ ማናቸውም የክፍያ መፈጸሚያ ተቋም በምርት ገበያውም ሆነ ከምርት ገበያው ውጭ በግብይት ሥራ መሰማራት አይችልም።

፳፮. የገበያ ክትትል

የምርት ገበያው በባለሥልጣኑ መመሪያ መሠረት የሚከተሉትን የገበያ መከታተያ ዘዴዎች ይጠቀማል፣

፩/ የአባላትን ዕዳ ለመከታተል የሚያስችል የገበያ ዕዳ መቆጣጠሪያ ሥርዓት፣

፪/ በምርት ገበያው ከተወሰኑት ጣሪያ በላይ ክፍት ቦታዎች እንዳይኖሩ ለማድረግ የሚያግዝ የክፍት ቦታዎች ጣሪያ ሥርዓት፣

፫/ በውል መሠረት ለሚደረግ የዋጋ ለውጥ ጣሪያ የሚወሰን የዋጋ ሥርዓት ጣሪያ፣

፬/ ባለሥልጣኑ የሚጠይቃቸው ሌሎች ተመሳሳይ ዘዴዎች።

፳፯. የአደጋ ቁጥጥር አስተዳደር

የምርት ገበያው በባለሥልጣኑ መመሪያ መሠረት የሚከተሉትን የአደጋ መቆጣጠሪያ የአስተዳደር ሥርዓቶችን ይጠቀማል፣

፩/ የእያንዳንዱን አባል አቋምና ሁኔታ የሚያሳይ የአባላት የዋስትና ተቀማጭ ገንዘብ፣

፪/ የምርት ገበያውን ዕዳዎች ለመሸፈን የሚያስችሉ የክፍያ መፈጸሚያ ዋስትና ፈንድ፣

፫/ ለእያንዳንዱ ግዢ በመያዣነት የሚያገለግል ተቀማጭ የመያዣ ገንዘብ፣

፬/ ከተቀማጭ ገንዘብ አንፃር የአባሉን አቋምና ሁኔታ የሚያሳይ የንግዱን የተጋላጭነት መጠን፣

8/ Notwithstanding provisions of any law, regulation, directive or customary practice that requires a signature be handwritten in order to have legal effect or enforceability, signature requirement under Sub-Article (7) of this Article is met if an electronic signature is used to authorize fund transfers.

9/ Any Clearing Institution shall not engage in trading activity within or outside the exchange.

26. Market Surveillance

The Exchange shall, in accordance with the Authority's Directives, establish and maintain the following market surveillance tools:

1/ market loss monitoring, which is a system to track losses of Members;

2/ maximum open positions; which is a system to avoid build up of open positions above Exchange-specified limits;

3/ price spread limit, which limits allowable price variation on a contract; or

4/ other similar tools as the Authority may require.

27. Risk Management

The Exchange shall, in accordance with the authority's Directives, establish and maintain the following risk management systems:

1/ member security deposits, a deposit which determines each Member's exposure;

2/ settlement guarantee fund, which guarantees net settlement liability of the Exchange;

3/ margin requirements, a deposit that serves as collateral for each transaction;

4/ trading exposure limits, which monitors Member exposure relative to the security deposit;

፮/ በገበያ ቀናት በገበያው ውስጥ የሚፈጸሙ የቀን ተቀን የተጣሩ ግዴታዎች፤

5/ daily settlement of net obligations on market positions on trading days;

፯/ በምርት አቅርቦት ረገድ ዲሲፕሊንን ለማስከበር የሚያግዝ ግዴታን ባለመወጣት የሚጣል ቅጣት፤

6/ delivery default penalties, which enforce discipline in delivery of goods; or

፰/ ባለሥልጣኑ እንዲሟሉ የሚጠይቃቸው ሌሎች ሥርዓቶች።

7/ other similar systems as the Authority may require.

፳፰. ስልክርክር አፈታት

28. Dispute Resolution

፩/ የምርት ገበያው ከምርት ግብይት ጋር የተያያዙ ክርክሮች በሽምግልና ዳኝነት የሚፈቱበትን መመሪያና ሥርዓት በባለሥልጣኑ አጽድቆ ያወጣል።

1/ The Exchange shall, subject to the approval of the Authority, establish rules and procedures for the resolution of disputes arising from exchange transactions through arbitration.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /፩/ መሠረት በምርት ገበያው የሚወጣው የሽምግልና ዳኝነት መመሪያና ሥርዓት በተለይ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፤

2/ The rules of arbitration to be established by the Exchange under Sub-Article(1) of this Article shall, in particular, prescribe:

ሀ/ የሽምግልና ዳኞችን ተፈላጊ ችሎታና የአመራረጥ ሥርዓት፤

a) the qualifications and manner of appointment of arbitrators;

ለ/ የሽምግልና ዳኝነቱ የሚመራበትን ሥርዓት፤

b) the procedures of the arbitration proceedings; and

ሐ/ ከሽምግልና ዳኝነቱ ጋር የተያያዙ ወጭዎች ስለሚሸፈኑበት ሁኔታ።

c) the payment of arbitration related costs.

፫/ የምርት ገበያው በዚህ አንቀጽ መሠረት ለሚካሄደው የሽምግልና ዳኝነት የጽሕፈት ቤት አገልግሎት ይሰጣል።

3/ The Exchange shall provide secretarial services for any arbitration proceeding to be conducted pursuant to the provisions of this Article.

፳፱. ስለዋስትና

29. Security

የምርት ገበያው የግልጽ የፋይናንስ፣ የግብይትና ሌሎች ከምርት ገበያው ጋር የተያያዙ መረጃዎች የሚጠበቁበትን ሥርዓት ያቋቁማል፤ ይጠብቃል።

The Exchange shall provide and maintain system for protection of personal, financial, trade and other data relating to the affairs of the Exchange.

፴. የምርት ገበያውን አሠራሮች ስለመለወጥ

30. Changes to the Operations of the Exchange

ከሚከተሉት ጉዳዮች ጋር የተያያዙ የምርት ገበያውን አሠራሮች ለመለወጥ በቅድሚያ የባለሥልጣኑን ፈቃድ ማግኘት ያስፈልጋል፤

The prior approval the Authority shall be required to change the operations of the Exchange with respect to:

፩/ የምርት ገበያው መመሪያዎችና የውስጥ ደንቦች፤

1/ the by-laws and rules of the Exchange;

፪/ አባልነት፤

2/ membership;

፫/ የአገልግሎት ክፍያዎች፤

3/ fees;

- ፬/ የግብይት ሥርዓት፤
- ፭/ ለምርት ገበያው የተዘጋጁ ውሎች፤
- ፮/ የገበያ መረጃዎች ሥርጭት፤
- ፯/ የክፍያና የርክክብ አፈጻጸም፤
- ፰/ የክርክር አፈታት፤ እና
- ፱/ ዋስትና።

ክፍል አራት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፳፩. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

- ፩/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ያወጣል፤
- ፪/ ባለሥልጣኑ ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ያወጣል።

፳፪. ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች የሚቃረን ማናቸውም ሕግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሠራር ልምድ በዚህ አዋጅ በተመለከተ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

፳፫. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።
አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፱ ቀን ፲፱፻፺፱ ዓ.ም

ግርማ ወልደጊዮርጊስ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

- 4/ trading system;
- 5/ contracts traded on the Exchange;
- 6/ market information dissemination;
- 7/ clearing and settlement;
- 8/ dispute resolution; and
- 9/ security.

PART FOUR
MESELLANEOUS PROVISIONS

31. Power to issue Regulations and Directives

- 1/ The Council of Ministers shall issue Regulations necessary for the implementation of this Proclamation.
- 2/ The Authority shall issue directives necessary for the implementation of this Proclamation.

32. Inapplicable Laws

No law, regulation, directive or practice shall, in so far as it is inconsistent with this Proclamation, be applicable with respect to matters covered under this Proclamation.

33. Effective Date

This Proclamation shall come into force up on Publication in the Federal Negarit Gazeta.

Done at Addis Ababa, this 4th day of September, 2007

GIRMA WOLDEGIORGIS

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA